

Hodnocení přednášky pro odbornou veřejnost

Masarykova univerzita

Fakulta

Obor řízení

Uchazeč

Datum přednášky

Téma přednášky

Přítomno posluchačů

(počet)

Pověření hodnotitelé

(členové komise)

Přírodovědecká

Geologické vědy

Dr. Nela Doláková, CSc.

15.11 2018

Příspěvek palynologie ke geologickým a archeologickým interpretacím

33 (viz prezenční listinu v příloze)

doc. RNDr. Katarina HOLCOVÁ, CSc.

PřF UK, Praha

doc. RNDr. Jakub SAKALA, Ph.D.

PřF UK, Praha

Prof. J. Kalvoda, CSc.

Přednáška proběhla dne 15. 11. 2017 v 10:00 na Ústavu geologických věd v posluchárně G2 a zúčastnilo se jí 33 posluchačů včetně členů habilitační komise. Přednáška byla logicky rozdělena do několika částí. V části první uchazečka prezentovala základní přístupy k morfologickému studiu pylových zrn. Ve druhé části se zabývala tafonomickými aspekty ve studiu pylových zrn. Třetí část zhodnotila význam palynologie pro klimatické, paleogeografické a paleovegetační interpretace v miocénu. Poslední část se věnovala významu palynologických studií pro paleoklimatické a archeologické interpretace v kvartéru. Přednáška vzbudila značný ohlas a komise velmi kladně ohodnotila vysokou odbornou, technickou i pedagogickou úroveň přednášky.

Po přednášce odpověděla uchazečka na otázky oponentů (viz níže) a v následné veřejné rozpravě na celkem 9 otázek z pléna.

Dotazy oponentů

Doc. J. Soták, DrSc.

1) Autorka v práci používá paratethydně stupne neogénu, napr. karpát, bádén, sarmat, avsak aj v aktuálnych publikáciách sa uz aj sedimenty neogénu karpatsko-panónskej oblasti začínajú clenit' podl'a mediterránnych stupňov (burdigal, langh, serraval- napr. Kovác et al. 2008, 2018, a i.). Pre lepsiú orientáciu citatel'a, v práci ale hlavne v medzinárodných publikáciách, by bolo užitocné viac zvyrazniť koreláciu regionálnych paratethydných a mediterránnych stupňov neogénu aspoň tam, kde existuje zhoda stratigrafických rozsahov (napr. karpát - vrchný burdigal, spodný bádén -langh, vrchný bádén - serraval, a pod.).

- 2) V časti neogénu by si bližšie vysvetlenie vyžadovala jeho mikrofloristická zonácia podľa Planderovej (1990), ktorú autorka podrobnejšie nediskutuje. Túto zonáciu miocénu tvorí 11 mikrofloristických zón, ktoré majú platnosť pre celú centrálnu Paratethydu. I keď zmeny mikroflóry odrážajú prevažne klimatické vykyvy, majú aj určitý stratigrafický význam. Autorka správne uvádza, že pre zonáciu neogénu sú lepšie využiteľné morské mikroorganizmy, ale nie pre chronostratigrafické datovanie (str. 22) ale biostratigrafické datovanie. Výsledkom chronostratigrafického datovania je numerické stanovenie veku.
- 3) Veľkým metodickým prínosom práce je využitie koexistencnej analýzy palynospektier podľa Mosbruggera a Uteschera (1997). Má však táto, v súčasnosti tak preferovaná metóda, aj svoje limity, ktoré sú v CO najkritickejšie?
- 4) Z výsledkov bola konstatovaná rôznorodá produktivita peľu u niektorých taxónov. Ako sa tento fakt zohľadňuje v interpretáciách peľových záznamov?
- 5) Z porovnania paniev centrálnej Paratetydy vyplynuli určité rozdiely, napr. pre vrchný miocén karpatských paniev sa predpokladá chladnejšie a súsie podnebie oproti panvám panónskej oblasti. Pre porovnanie týchto dvoch paratethydných oblastí by som okrem prác Nagy (1985, 2005) odporučil aj prácu Jiménez-Moreno et al. (2005), ktorá sa, aj keď ide o zásadnejšiu palynologickú publikáciu pre panónsku oblasť, v habilitácii nespomína (High-resolution palynological analysis in late early - middle Miocene core from the Pannonian Basin. PPP).
- 6) Sedimentárna cyklicita je častým záznamom orbitálnych zmien počas serravalu a tortónu (napr. Spovieri et al. 2002). Aj v práci sa pre vrchný bádén (= spodný serraval) uvádzajú cyklické zmeny tak v morských, ako aj kontinentálnych prostrediach (str. 40), ako napr. v zmenách morskej hladiny, zastúpení teplomilných a arktoterciérnych prvkov, a podobne. Nemôže byť táto cyklicita tiež odrazom Milankovicových cyklov?
- 7) Má ochladenie vo vrchnom bádéne a sarmate, ktoré je v sedimentoch viedenskej panvy registrované nástupom arktoterciérnej flóry, nejaký súvis s poklesom teplôt na tzv. "Monterey cooling event" v case zalednenia Antarktídy, alebo išlo o vertikálnu klimatickú zonálnosť vzťahovanú k vyzdvihu Karpát?

Dr. V Jankovská, CSc.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce

- 1) V čem vidí autorka hlavní význam studia pylových zrn v jeskynních sedimentech?
- 2) Jaká je vypovídací hodnota palynospekter, která mají některé prvky značně nadhodnocené?

Doc. RNDr. Vasilis Teodoridis, Ph.D.

Otázky k diskuzi:

- 1) Korespondují publikované dílčí paleovegetační a paleoklimatické odhady ze studované oblasti Centrální Paratethydy s publikovanými paleovegetačními a paleoklimatickými modely pro západní, resp. mediteránní oblast Evropy a Asie (Turecko)?
- 2) Jaký je názor předkladatelky na paleoenvironmentální metodu Integrated Plant Record vegetation analysis publikovanou Kovar-Eder a Kvaček (2003, 2007), resp. Kovar-Eder et al. (2008). Lze tuto metodu použít pro studovaná palynospektra v rámci habilitační práce předkladatelky?
- 3) Jak autorka vnímá aktuální diskuzi na téma kredibility koexistenční analýzy a v jakých inovačních oblastech vidí možná východiska pro vylepšení reputace této NLR metody?.

Závěr

Přednáška Dr. Nely Dolákové, CSc. „Příspěvek palynologie ke geologickým a archeologickým interpretacím“ přednesená v rámci habilitačního řízení *prokázala* dostatečnou vědeckou kvalifikaci a pedagogickou způsobilost uchazeče, standardně požadovanou v rámci habilitačních řízení ke jmenování profesorem v přírodních vědách, konkrétně v oboru geologické vědy.

V Brně dne 15.11. 2018

doc. Katarina HOLCOVÁ, CSc.
podpis

doc. RNDr. Jakub SAKALA, Ph.D.
podpis

prof. Jiří Kalvoda, CSc.
podpis